

Els anglesos contra Europa?

JOAN FRANCESC
MIRA

A penes coneguts els resultats del lamentable referèndum britànic sobre l'eixida de la Unió Europea, una tropa sencera de dirigents polítics, ideòlegs diversos i columnistes de diari, d'Espanya, França, Itàlia o Grècia, més en el camp de l'esquerra que en el de la dreta, s'han afanyat a oferir les explicacions que devien tindre ja pensades: la culpa de la decisió dels bons ciutadans de la Gran Bretanya, la tenen les polítiques d'austeritat imposades pels buròcrates de Brussel·les, el Banc Central Europeu o el pervers Wolfgang Schäuble, Bundesfinanzminister a les ordres de la implacable Frau Merkel, si hem de fer cabal de les afirmacions del senyor Tsipras, per exemple, del seu ex-amic Varoufakis o dels seus abundants admiradors en aquestes terres de ponent. Deixem de banda que, si fóra cert, voldria dir que els votants menors de 40 anys, i els ciutadans d'Escòcia, del Gran Londres o d'Irlanda del Nord són quasi massivament masoquistes i l'austeritat els agrada. A més d'això, l'argument de l'austeritat té un petit defecte: no és, en absolut, el raonament bàsic que han fet servir el molt peculiar Boris Johnson i els conservadors més conservadors, o Nigel Farage i els xenòfobs de UKIP, o la premsa més dretana i populista. Els predicadors del *leave*, els propagandistes de l'*out*, han explotat els recels i les pors, les emocions elementals, les frustracions que provoca una època de canvis massa ràpids entre la classe mitjana més tradicional o entre els obrers industrials, l'aïllacionisme insular (vostès deuen recordar aquell vell acudit en forma de titular de dia-

ri: "Boira al Canal: el Continent aïllat"), els prejudicis històrics davant del "Continent" i sobretot davant dels immigrants, i una forma perfectament reaccionària d'orgull nacional i de patriotisme negatiu. Un patriotisme quasi estrictament anglès (fins i tot sota el lema de *Britain first*): tan clarament anglès que els escocesos no s'hi han sentit afectats o interessats, ans al contrari. És cert que no és únicament a Anglaterra on un mot i una idea, "Europa", que hauria de ser emblema de seguretats, de lleialtats, de projectes i d'afectes, ha esdevingut massa sovint un símbol de burocràcies absurdes, de reglaments excessius, de polítics ineptes dedicats a interminables debats bizantins, de reunions inacabables que no resolen res, i així fins a semblar els responsables últims d'un malestar general, permanent, del qual és fàcil atribuir la causa a una estructura formal i distant.

Tot això és cert, i ha sigut explotat fins a la náusea pels partidaris anglesos d'abandonar la UE. Però en el fons,

a més d'actituds reaccionàries, xovinistes i hostils, hi ha una cosa molt pitjor, i no tan sols a Anglaterra: convertir la idea d'Europa, el nom d'Europa, i l'esplèndid projecte que encarna, en la causa i el fons de tots els mals: dels mals de cada país, sobretot, i de tot allò que no agrada a un grup social o un altre, a un grup ideològic o un altre. De la mateixa manera que "Europa" (encarnada en "Brussel·les", en la comissió, o en la senyora Merkel) és la culpable dels dèficits i deutes dels Estats, de la ruïna dels bancs, del bloqueig econòmic, de les retallades visibles o invisibles, i de totes les fantasies del pessimisme irreal o real, proclamades a dreta i a esquerra per ideologies i partits que, precisament, atribueixen a la UE tots els mals: els de la pròpia nació, els de les classes populars, o l'un i l'altre alhora. Des de la dreta més extrema, fins a l'esquerra més radical, des dels filonazis fins als "anticapitalistes" i "antisistema" de tota raça i espècie, des de la Gran Bretanya fins a Grècia. Si vostès repassen els discursos i papers de Madame Le Pen, de Matteo Salvini de la Lega Nord, o dels seus equivalents holandesos, flamencs, austríacs, hongaresos, danesos o polonesos (i fins de Beppe Grillo en nom de "la gent" contra "la casta"), hi ha una part de la doctrina que és gairebé equivalent a la de l'esquerra més radical i extrema: la culpa la té "Europa", "Brussel·les", etc., al costat del BCE, del "capitalisme internacional", i d'altres entitats abstractes o concretes, ens reals o ens de raó. Qui no em crega, que compare els discursos doctrinals dels uns i dels altres, autoerigits en els representants més autèntics del poble (dels obrers, els desocupats, els pagesos, etc.) contra el poder opressor de la banca maligna i de les multinacionals. Si hi afegim una immigració vista com a massiva i perillosa, un patriotisme conservador, una demagògia irresponsable i alguns altres ingredients, tenen vostès la recepta completa. No era "l'austeritat", per favor.

«ELS PREDICADORS DEL 'LEAVE', ELS PROPAGANDISTES DE L'OUT', HAN EXPLOTAT ELS PREJUDICIS HISTÒRICS DAVANT DEL "CONTINENT" I SOBRETOT DAVANT DELS IMMIGRATS, I UNA FORMA PERFECTAMENT REACCIONÀRIA D'ORGULL NACIONAL I DE PATRIOTISME NEGATIU»